

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Centru)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162.
Email: jcc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 27-27-40
www.instante.justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

Adresa: mun. Chișinău, strada Alexandru Lăpușeanu 28

În gestiunea Judecătorul Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Centru, Vitalii Ciumac se află dosarul nr. 3-3239/2023, la cererea de chemare în judecată înaintată de **GHENCIU NICOLAE vs. MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII** - Acțiuni privind controlul legalității actelor administrative ale ministerelor.

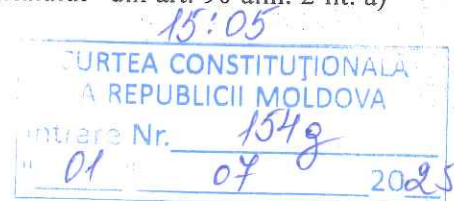
La data 26 iunie 2025, Judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a emis o încheiere prin care a dispus sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității sintagmei textului „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului” din art. 90 alin. 2 lit. a) din Codul Muncii.

- Anexă:** 1. Încheierea din 26 iunie 2025.
2. Sesizare privind excepția de neconstituționalitate.

Serghei Dimitriu
Vicepreședinte interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)

Ex: Busuioc Aliona

Atenție! Judecătoria Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi efectuată doar în condițiile Legii 133 din 08.07.2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal

**Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a textului *”într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”*
din art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, introdus prin Legea nr. 243/2022 (în
vigoare de la 28.08.2022)**

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică**

- 1. Nume: GHENCIU**
- 2. Prenume: NICOLAE**
- 3. Adresă (va fi anonimizată):** |
- 4. Telefon, e-mail (vor fi anonimizate):**
- 5. Reprezentant (dacă este cazul) -----**

A.2. Persoană juridică

- 1. Denumire și sediu**
- 2. Numărul și data înregistrării**
- 3. Numele administratorului**
- 4. Telefon și e-mail**
- 5. Reprezentant**
- 6. Adresa reprezentantului (va fi anonimizată)**
- 7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)**

A.3. Instanța de judecată

- 1. Denumirea instanței de judecată/sediu: Judecătoria mun. Chișinău, sediul Centru**
- 2. Judecător/complet de judecată: CIUMAC VITALII**
- 4. Adresa instanței de judecată: mun. Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 162**
- 5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: 022-27-40-40, 27-45-08, jcc@justice.md**

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1125-p din 16.10.2023 am fost eliberat din funcția de șef al Secției resurse umane în baza art. 63 alin. (1) lit.c) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (autoritatea publică își reduce efectivul de personal sau lichidează funcția publică, ca urmare a intrării în vigoare a statului de personal în care nu se mai regăsește funcția ocupată de funcționarul public respectiv).

La data de 14.11.2023 am contestat pct. 1 al ordinului ministerului nr. 1125-p din 16.10.2023 în instanța de contencios administrativ. Prin cererea de chemare în judecată am solicitat instanței de judecată: anularea pct. 1 al ordinului nr.1125-p din 16.10.2023, restabilirea subsemnatului în funcția de șef al Secției resurse umane, încasarea de la pârât a salariului mediu lunar pe perioada absenței forțate de la serviciu, precum și a prejudiciului moral cauzat ca urmare a eliberării ilegale din funcție. Cauzei i s-a atribuit nr. 2-231622029-12-3-14112023.

La data de 10.11.2023 am depus la Ministerul Educației și Cercetării o cerere prealabilă prin care am contestat pct. 1 al ordinului ministerului nr. 1125-p din 16.10.2023. La data de 08.12.2023 am recepționat răspunsul ministerului la cererea prealabilă prin care mi s-a comunicat despre respingerea cererii prelabile.

La data de 29.12.2023 am contestat în Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, răspunsul la cererea prealabilă, pct. 1 al ordinului ministerului nr. 1125-p din 16.10.2023 în instanța de judecată. Prin cererea de chemare în judecată am solicitat instanței de judecată: anularea răspunsului ministerului la cererea prealabilă anularea pct. 1 al ordinului nr.1125-p din 16.10.2023, restabilirea subsemnatului în funcția de șef al Secției resurse umane, încasarea de la pârât a salariului mediu lunar pe perioada absenței forțate de la serviciu, precum și a prejudiciului moral cauzat ca urmare a eliberării ilegale din funcție. Cauzei i s-a atribuit nr. 2-23189228-12-3-29122023.

La cererea subsemnatului cauzele de contencios administrativ nr. 2-23189228-12-3-29122023 și nr. 2-231622029-12-3-14112023 au fost conexe într-un singur proces, care este în curs de examinare în Judecătoria mun. Chișinău, sediul Centru.

Cerința privind încasarea din contul pârâtului a salariului pe perioada absenței forțate de la serviciu se întemeiază pe art. 90 din Codul muncii (care limitează răspunderea angajatorului) și urmează a fi aplicat de către instanța de judecată la soluționarea cauzei. Astfel, în cazul în care cererea de restabilire în funcție va fi admisă, este cert că instanța va dispune plata unei despăgubiri într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare, cu toate că perioada de absență forțată de la serviciu va fi mai mare de 12 luni.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³: textul "într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului" din art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, introdus prin Legea nr. 243/2022 (în vigoare de la 28.08.2022).

Art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, modificat prin Legea nr. 243/2022 (în vigoare de la 28.08.2022) stabilește *repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă din plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului în cazul transferului sau al eliberării nelegitime din serviciu.*

Astfel, alin. (2) lit. a) din Codul muncii, modificat prin Legea nr. 243/2022 plafonează/limitează cuantumul despăgubirii care urmează a fi încasată prin hotărârea instanței de judecată de la angajator în beneficiul salariatului la 12 salarii medii lunare. În cazul unei absențe forțate de la serviciu a salariatului o perioadă mai mare de 12 luni angajatorul va achita salariatului nu prejudiciul integral, ci doar 12 salarii medii lunare, adică legiuitorul limitează răspunderea angajatorului și încurajează acțiunile ilegale ale acestuia.

Menționez că art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, în vigoare până la data de 27.08.2022, stipula: "Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă;". Astfel, se asigura repararea integrală a prejudiciului suportat de către salariatul concediat ilegal ca urmare a privării ilegale acestuia de dreptul la muncă.

Obiectul excepției face parte din categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit a) din Constituție, este o normă de drept din cadrul unei legi și ține de competența Curții Constituționale.

Excepția este ridicată de către subsemnatul, parte în proces, reclamant.

Norma de drept invocată ca fiind neconstituțională urmează a fi aplicată de către instanța de judecată la soluționarea cauzei.

Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Totodată, țin să menționez că noile prevederi ale art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii referitoare la limitarea răspunderii angajatorului au fost contestate (sesizările nr.93g/2023 și nr. 171g/2023) anterior, iar Curtea Constituțională prin decizia nr.151 din 07.11.2023 a declarat inadmisibile sesizările respective, nu le-a examinat în fond, deoarece actele de concediere ale reclamanților, autori ai sesizărilor, au fost emise până la intrarea în vigoare a Legii nr. 243/2022, a noilor prevederi ale art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii și nu sunt aplicabile la soluționarea cauzelor acestora. Așadar, Curtea Constituțională nu s-a expus prin hotărâre motivată pe acest subiect.

În cazul subsemnatului – ordinul de eliberare din funcție a fost emis pe 16.10.2023, după intrarea în vigoare a Legii nr.243/2022, iar prevederile noii legi urmează a fi aplicate și sunt obligatorii pentru instanța de judecată la soluționarea cauzei.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Având în vedere că textul contestat *"într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului"* din art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, introdus prin Legea nr. 243/2022 (în vigoare de la 28.08.2022) limitează răspunderea angajatorului (vinovat) pentru concedierea ilegală a salariatului din funcție, consider că sunt incidente următoarele articole din Constituția Republicii Moldova:

Art.1 alin. (3) "Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Art.7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și niciun alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

ART. 16 Egalitatea

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Art. 20 Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Art. 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

Art.53 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

- (1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Art.54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Prin limitarea răspunderii angajatorului pentru concedierea ilegală a salariatului este afectată egalitatea în drepturi a salariaților, garantată de art. 16 din Constituție. Salariații care nu au fost concediați ilegal și continuă să activeze beneficiază de salariu integral, pe când salariații concediați ilegal și restabiliți ulterior în funcție beneficiază doar de 12 salarii medii lunare dacă perioada dintre data eliberării din funcție și data restabilirii în funcție este mai mare de 12 luni. Totodată, prin limitarea răspunderii menționate se admite o ingerință în dreptul de proprietate al salariatului, garantat de art. 46 din Constituție. Or, patrimoniul acestuia este diminuat prin nerepararea integrală a prejudiciului cauzat salariatului din culpa angajatorului, respectiv dreptul de proprietate este afectat în mod nejustificat.

Este afectat și dreptul persoanei/salariatului la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, garantat de art. 20 din Constituție. Satisfacția nu este efectivă în cazul în care prejudiciul cauzat salariatului nu este reparat integral de către angajator. Instanța de judecată este limitată în dreptul de a dispune repararea integrală a prejudiciului suportat de către salariat, nu poate contribui la realizarea dreptului persoanei la satisfacție efectivă împotriva actelor ilegale ale angajatorilor care violează dreptul la muncă al salariatului.

Persoana vătămată într-un drept al său (inclusiv funcționarul public, concediat ilegal) de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. Limitarea răspunderii angajatorului afectează dreptul persoanei vătămate la repararea integrală a prejudiciului cauzat, garantat de art. 53 din Constituție.

Limitarea răspunderii angajatorului prin restrângerea dreptului salariatului la o despăgubire integrală, proporțională/egală cu pierderea efectivă suportată diminuează drepturile salariaților, încurajează acțiunile ilegale ale angajatorilor și este contrară art. 54 din Constituție. Această limitare nu era necesară, este disproporționată și nu urmărește un scop legitim prevăzut de lege. Nota informativă la proiectul de lege nr. 146 din 20.04.2022 prin care a fost propusă modificarea art. 90 din Codul muncii nu conține nici o justificare/motivare referitoare la limitarea răspunderii angajatorului în cazul concedierii ilegale a salariatului.

Prin limitarea răspunderii angajatorului se admite o ingerință în drepturile fundamentale ale subsemnatului garantate de art. 16, 20, 46 și care este contrară art. 54, art. 1 și art. 7 din Constituție.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Dreptul salariaților de a nu fi concediați ilegal constituie o componentă a dreptului universal la muncă, consfințit în art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 24 din Carta Socială Europeană (revizuită) și în art. 43 din Constituția Republicii Moldova.

Principiul de drept civil potrivit căruia „cine acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul cauzat” a fost și trebuie să fie aplicabil și în dreptul muncii.

Art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, în vigoare până la data de 27.08.2022 stipula: ”Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă;”.

Cu toate acestea, prin Legea nr. 243/2022 (în vigoare de la 28.08.2022) a fost modificat art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, și s-a stabilit ”repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă din plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului în cazul transferului sau al eliberării nelegitime din serviciu”.

Astfel, art.90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, modificat prin Legea nr. 243/2022 plafonează/limitează cuantumul prejudiciului suferit de salariat și care urmează a fi încasat de la angajator prin hotărârea instanței de judecată la 12 salarii medii lunare. În cazul unei absențe forțate de la serviciu a salariatului o perioadă mai mare de 12 luni (caracteristică cauzei mele) angajatorul va achita salariatului nu prejudiciul integral, ci doar 12 salarii medii lunare, adică legiutorul limitează răspunderea angajatorului și încurajează acțiunile ilegale ale acestuia.

Legiutorul a adoptat o lege în favoarea angajatorilor și în detrimentul salariaților concediați ilegal. Limitarea răspunderii angajatorului pentru concediere ilegală, fără ca această răspundere să fie raportată la durata efectivă a absenței forțate de la serviciu sau la prejudiciul real cauzat, absență datorată tocmai culpei angajatorului (care a emis actul ilegal de concediere) – vizează în mod exclusiv și nemijlocit interesul angajatorilor (limitează întinderea răspunderii acestora). Modificarea operată este în detrimentul salariaților, deoarece nu îi protejează împotriva concedierilor ilegale prin asigurarea unei despăgubiri integrale a

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

salariului total ratat prin absența forțată de la serviciu, proporțional duratei totale efective a acesteia. Totodată, detrimentul juridic invocat constă în ignorarea lipsei oricărei vinovății a salariatului atât pentru faptul concedierii ilegale, cât și pentru durata absenței forțate de la serviciu. Printr-un asemenea mecanism legiuitorul a redistribuit, în esență, o cotă din riscul concedierii ilegale pe seama salariatului concediat ilegal, în detrimentul salariatului (subiectul împovărat) și în beneficiul angajatorului (subiectul favorizat), fapt inadmisibil într-un stat de drept, contrar interdicției constituționale privind restrângerea drepturilor și libertăților prin actele normative (art. 54 din Constituție).

Interdicția reparării integrale a prejudiciului cauzat salariatului reprezintă o ingerință în dreptul persoanei la folosirea nestingherită a bunurilor sale.

Salariatul concediat ilegal și restabilit în funcție de către instanța de judecată trebuie să fie repus în situația în care s-ar fi aflat dacă nu ar fi fost concediat. Astfel, acesta trebuie să beneficieze de dreptul la reparația integrală a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale angajatorului.

Limitarea dreptului de proprietate, garantat de art. 46 din Constituție, poate fi impusă de necesitatea asigurării unui echilibru între interesele individuale și interesul general, iar uneori are ca scop protecția drepturilor și a libertăților altor persoane (a se vedea DCC nr. 52 din 2 iunie 2020, § 22; HCC nr. 4 din 3 martie 2022, § 47). Totuși, aceste restrângeri trebuie să respecte cerințele prevăzute de articolul 54 din Constituție, și anume, să fie prevăzute de lege, să urmărească unul sau mai multe dintre scopurile legitime stabilite la acest articol, să fie necesare și proporționale cu situația care le-a determinat. Intervenția legislativă nu a urmărit un scop legitim (a protejat și protejează angajatorii care concediază ilegal salariații), nu a fost necesară, și nici proporțională cu presupusa situație care a determinat-o și practic afectează în mod evident existența dreptului, proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății

Art.90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii interzice repararea integrală a prejudiciului cauzat salariatului de către angajator. Această măsură protejează angajatorii care au acționat în mod ilegal și care, în lipsa acestei norme introduse prin Legea nr. 243/2022, ar fi fost obligate la despăgubirea integrală a prejudiciului cauzat salariatului. Prevederea referitoare la limitarea răspunderii angajatorului privează de un „bun” salariații concediați ilegal și restabiliți ulterior în funcție de instanța de judecată peste o perioadă mai mare de 12 luni de la data eliberării acestora. În acest caz nu se întrevide vreun scop legitim care ar putea să justifice această intervenție în exercitarea dreptului la proprietate. Așadar, prevederile contestate nu urmăresc vreun scop legitim în sensul articolului 54 alin. (2) din Constituție, iar dreptul de proprietate al salariatului concediat ilegal este afectat în mod nejustificat.

Limitarea răspunderii angajatorului pentru concedierea ilegală a salariatului este afectată egaliatatea în drepturi a salariaților, garantată de art. 16 din Constituție. Salariații care nu au fost concediați ilegal și continuă să activeze beneficiază de salariu integral, pe când salariații concediați ilegal și restabiliți ulterior în funcție beneficiază doar de 12 salarii medii lunare dacă perioada dintre data eliberării din funcție și data restabilirii în funcție este mai mare de 12 luni.

Totodată, prin limitarea răspunderii menționate se admite o ingerință în dreptul de proprietate al salariatului, garantat de art. 46 din Constituție. Or, patrimoniul acestuia este diminuat prin nerepararea integrală a prejudiciului cauzat salariatului din culpa angajatorului, respectiv dreptul de proprietate este afectat în mod nejustificat.

Salariul de care nu beneficiază salariatul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la serviciu reprezintă un "bun" în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului ("*Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale*"). Conceptul „bunuri” din art. 1 din Protocolul nr. 1 include atât „bunurile actuale”, cât și activele, inclusiv creanțele, despre care reclamantul poate susține că are cel puțin o „așteptare legitimă”. Dreptul de a fi despăgubit pentru întreaga perioadă de absență forțată este o cerință/pretenție "serioasă" și "legitimă" pentru ca reclamantul să poată beneficia în acest sens de o "așteptare legitimă" pentru ocrotirea acestuia (cauza Moskal împotriva Poloniei, pct. 40, etc).

Este afectat și dreptul persoanei/salariatului la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, garantat de art. 20 din Constituție. Satisfacția nu este efectivă în cazul în care prejudiciul cauzat salariatului nu este reparat integral de către angajator. Instanța de judecată este limitată în dreptul de a dispune repararea integrală a prejudiciului suportat de către salariat, nu poate contribui la realizarea dreptului persoanei la satisfacție efectivă împotriva actelor ilegale ale angajatorilor care violează dreptul la muncă al salariatului.

Persoana vătămată într-un drept al său (inclusiv funcționarul public, concediat ilegal) de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. Limitarea răspunderii angajatorului afectează dreptul persoanei vătămate la repararea integrală a prejudiciului cauzat, garantat de art. 53 din Constituție. Norma contestată limitează în mod esențial/evident dreptul la repararea integrală a prejudiciului cauzat prin actele ilegale ale autorității publice.

Limitarea răspunderii angajatorului prin restrângerea dreptului salariatului la o despăgubire integrală, proporțională/egală cu pierderea efectivă suportată diminuează drepturile salariaților, încurajează acțiunile ilegale ale angajatorilor și este contrară art. 54 din Constituție. În redacția actuală norma contestată este contrară art. 54 pentru că instituie limitări esențiale ale dreptului subsemnatului la repararea integrală a prejudiciului cauzat de pârât și, respectiv, face inefficient unul dintre drepturile de bază, garantate de Constituție (art. 53). Angajatorul nu poate obține un avantaj sau beneficiu din comportamentul său ilicit sau de rea-credință. Un asemenea comportament trebuie sancționat/curmat și nicidecum încurajat/stimulat și protejat de către legiuitor.

Limitarea cuantumului despăgubirii și a perioadei pentru care urmează a fi încasat salariul mediu pentru absența forțată de la serviciu nu era necesară, este disproporționată și nu urmărește un scop legitim prevăzut de lege. Nota informativă la proiectul de lege nr. 146 din 20.04.2022 prin care a fost propusă modificarea art.

90 din Codul muncii nu conține nici o justificare/motivare referitoare la limitarea răspunderii angajatorului în cazul concedierii ilegale a salariatului.

Prin limitarea răspunderii angajatorului sunt afectate principiile statului de drept, se admite o ingerință directă în drepturile fundamentale ale subsemnatului, garantate de art. 16, 20, 46, 53 și care este contrară art. 54. Nici o lege și niciun alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Ca urmare a celor menționate, solicit declararea neconstituționalității textului "într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului" din art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, introdus prin Legea nr. 243/2022.

Până la remedierea deficiențelor de către Parlamentul Republicii Moldova să se formuleze o dispoziție tranzitorie de interpretare a normei respective în sensul reparării integrale a prejudiciului patrimonial cauzat de către angajator prin concedierea ilegală a salariatului pentru toată perioada absenței forțate de la serviciu.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

- Nu există

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții Constituționale sunt veridice.

Cu respect,

GHENCIU NICOLAE

13.05.2025 234412

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHIRIERE

26 iunie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța de judecată în componența
Președintele ședinței, judecător
Grefier

Vitalii Ciurac
Aliona Busuioc

examinînd în ședință de judecată publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de reclamantul Nicolae Ghenciu în cadrul examinării acțiunii depusă de Nicolae Ghenciu împotriva Minsiterului Educației și Cercetării privind contestarea actelor administrative, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului restant și repararea prejudiciului moral și acțiunea conexată depusă de Nicolae Ghenciu împotriva Minsiterului Educației și Cercetării privind contestarea actelor administrative, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului restant și repararea prejudiciului moral,

a c o n s t a t a t :

Pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) se află în examinare acțiunea depusă de Nicolae Ghenciu împotriva Minsiterului Educației și Cercetării privind contestarea actelor administrative, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului restant și repararea prejudiciului moral și acțiunea conexată depusă de Nicolae Ghenciu împotriva Minsiterului Educației și Cercetării privind contestarea actelor administrative, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului restant și repararea prejudiciului moral.

În cadrul ședinței de judecată reclamantul Nicolae Ghenciu a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitînd controlul constituționalității textului "într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului" din art.90 alin.2 lit.a) din Codul Muncii.

În ședința de judecată reprezentantul Ministerului Educației și Cercetării nu a obiectat în privința ridicării excepției de neconstituționalitate.

Audiind argumentele reclamantului, studiind materialele cauzei instanța de judecată, ajunge la concluzia că cererea înaintată de reclamantul Nicolae Ghenciu este una întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform art.195 din Codul Administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

Conform art.12/1 din Codul de Procedură Civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile. Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța de judecată reține că, potrivit normelor de drept enunțate, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă numai în cazul în care actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, conform opiniei instanței, în pricina concretă pe care o examinează.

Conform hotărîrii Curții Constituționale nr. 15 din 06.05.1997 cu privire la interpretarea art.135 al.1 lit.g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logica între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sînt: necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate; existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate; obiectul excepției de neconstituționalitate.

Corespunzător instanța reține că în cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate s-a solicitat: controlul constituționalității sintagmei textului "într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului" din art.90 alin.2 lit.a) din Codul Muncii

Totodată instanța conchide că potrivit art.12¹ CPC, pentru invocarea excepției de neconstituționalitate, legătura logică și indispensabilă între fondul litigiului și normele de drept ale căror constituționalitate s-a solicitat să fie verificată, este susținut în speță.

Corespunzător, reieșind din faptul întrunirii condițiilor cumulative obligatorii stipulate la pct.82 din Hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016 pentru a fi posibilă sesizarea Curții Constituționale, instanța conchide de a admite cererea depusă de reclamantul Nicolae Ghenciu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, or în cazul deferit judecătii, instanța de judecată se va conduce și va aplica la soluționarea cauzei inclusiv și prevederile legale ale căror control de constituționalitate se solicită a fi verificat de către Înalta Curte.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.195, art.230 din Codul Administrativ, art.12¹ alin.1, 2 din Codul de Procedură Civilă, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea depusă de reclamantul Nicolae Ghenciu.

Se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității sintagmei textului "într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului" din art.90 alin.2 lit.a) din Codul Muncii.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, dar poate fi atacată o dată cu fondul cauzei.

Președinte de ședință, judecător

Vitalii Ciumac